

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

География және табиғатты пайдалану факультеті

Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасы

«БВ05202 – Экология» білім беру бағдарламасы

**EZRK 3309 - «ҚР ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЗАҢНАМАСЫ» ПӘНІ
БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

3 курс к/б, көктемгі семестр, 5 кредит

Алматы, 2024 ж.

EZRK 3309 - «ҚР экологиялық заңнамасы» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын білім беру бағдарламасының оқу жоспары негізінде «Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО» кафедрасының доценті А.Н. Құтжан құрастырды.

Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының мәжілісінде қаралды және ұсынылды.

№ _____ хаттама « _____ » _____ 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі _____ Т.А. Базарбаева

**EZRK 3309 - «ҚР экологиялық заңнамасы» пәні бойынша
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ МЕН ТҮРІНІҢ
СИПАТТАМАСЫ**

Емтихан нысаны – ауызша емтихан: дәстүрлі сұрақтарға жауап.

Кімге ұсынылады: 3 курс студенттері.

Емтиханды өткізу кестесі: кесте бойынша (кестені қарау)

Емтихан форматы - оффлайн (аудиторияда).

Емтихан шарты: Білім алушының ауызша емтихан тапсыру процесі білім алушының емтихан билетін автоматты түрде қалыптастыруды қамтиды, білім алушы жауап парағына тікелей ауызша жауап беруі қажет.

Ауызша емтихан сұрақтарының саны: 30 сұрақ.

Бағалау саясаты және бағалау критерийлері: рубрикатор түрінде берілген.

Емтиханда бір билетте 3 сұрақ қамтылған.

Емтихан тапсырушының билетке жауап беру барысында, жауаптың толықтығы мен нақты болуы бағаланады. Баға сұрақтың мазмұны толық ашылмаса, онда төмендетіледі. Сұрақтың мазмұнына сәйкес келмейтін жауаптар бағаланбайды.

**Курс бойынша қорытынды бақылауға дайындалуға арналған тақырыптар
EZRK 3309 - «ҚР экологиялық заңнамасы» пәні
көктемгі семестр 2023-2024 оқу жылы**

Кіріспе. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы Кодекстер. ҚР экологиялық заңдары мен нормативтерін қарастыру. ҚР Экологиялық Кодексі. ҚР Экологиялық Кодексі тарауларын талдау. Қалдықтардың жинақталу лимиттері мен қалдықтарды көму лимиттерін есептеу әдістемесі. Қазақстан Республикасының Су Кодексі. Қазақстандағы су қорларын қорғауда ҚР Су Кодексін пайдалану. Қазақстан Республикасының Жер Кодексі. Жер заңдарының принциптері мен міндеттерін айқындау. Қалдықтардың жинақталу лимиттері мен қалдықтарды көму лимиттерін есептеу әдістемесі. Қазақстан Республикасының Орман Кодексі. Орман қорын күзету мен қорғаушараларын сипаттау. ҚР Экологиялық нормативтері мен стандарттары. Тұрақты дамудың мақсаттары бойынша қолданылатын экологиялық заңнамалар. Тұрақты дамудың концепциясы мен принциптерінің Қазақстанда қолдану аясы. Тұрақты даму стратегиясының принциптерін талдау. ҚР Экологиялық нормативтері мен стандарттары. Тұрақты дамудың стратегиясы, принциптері мен мақсаттары бойынша қолданылатын экологиялық Халықаралық заңдар туралы. Тұрақты даму тұжырымдамасы бойынша қолданылатын экологиялық Халықаралық заңдарды талқылау. Жануарлар мен ерекше қорғалатын аумақтарды қорғаудың заңдық негіздемелері. Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы Заң туралы. Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы Заңның қолданыс аясын талдау. Қоршаған ортаны бағалау және мониторингілеудің экологиялық индикаторларын талдау. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы Заң. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы Заңның негізгі тарауларын талқылау. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы Заң. Табиғи қорықтар мен ұлттық саябақтардың жұмыс жасау ерекшеліктерін заңи тұрғыда негіздеу. Қоршаған ортаны бағалау және мониторингілеудің экологиялық индикаторларын талдау. Қоршаған ортаны қорғау мен экологиялық заң бұзушылық түрлері және олардың алдын алу шаралары. Экологиялық құқық бұзушылық түрлері. Қоршаған ортаны қорғауда қолданылатын құқық бұзушылық түрлерін сипаттау. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік. Қоршаған ортаны қорғау заңдарын бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті қолдану. Экологиялық құқық

бұзушылық кезінде пайдаланылатын Заңдар. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін тәртіптік жауапкершілік ұғымы және оның жалпы сипаттамасы. Қоршаған ортаны қорғауға қатысты заңды бұзғаны үшін заңдық жауапкершіліктің түрлерін талдау. Экологиялық жауапкершілік және жұмыс орнындағы қауіпсіздік. Жұмыс орындарында қауіпсіздікті қамтамасыз ететін заңдарды жобалау. Экологиялық құқық бұзушылық кезінде пайдаланылатын Заң. Қоршаған ортаны қорғауға қатысты пайдаланылатын стандарттар мен нормативтік-құқықтық актілердің рөлі. Экология саласында пайдаланылатын стандарттар мен нормативтік-құқықтық актілерді пайдалану

Қолданылған әдебиеттер:

Негізгі әдебиет:

1. [Қазақстан Республикасының Орман кодексі](#), 2003 жылғы 8 шілде
2. [Қазақстан Республикасының Су Кодексі](#), 2003 жылғы 9 шілде
3. [Қазақстан Республикасының Жер Кодексі](#), 2003 жылғы 20 маусым
4. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы, 2004 жылғы 9 шілде
5. [Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы](#), 2006 жылғы 7 шілде
6. Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы, 2021 жылғы 30 желтоқсан
7. [Қазақстан Республикасының Экологиялық Кодексі](#), 2021 жылғы 2 қаңтар

Қосымша әдебиет:

1. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі. 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ / adilet.zan.kz/
2. Основы экологического мониторинга: практ. пособие для бакалавров экологи / И. С. Белюченко, А. В. Смагин, Г. В. Волошина [и др.]. – Краснодар: КубГАУ, 2013.- 252 с.

**ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
БАКАЛАВР ДӘСТҮРЛІ ЕМТИХАН: АУЫЗША**

Пән: EZRK 3309 - «ҚР экологиялық заңнамасы». Форма: дәстүрлі ауызша/оффлайн. Платформа: Univer

Критерий	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	Өте жақсы 90–100 балл (1 сұрақ 30-33)	Жақсы 70–89 балл (1 сұрақ 23-29)	Қанағаттанарлық 50–69 балл (1 сұрақ 17-23)	Қанағаттандырылғысыз 25–49 балл (1 сұрақ 8-16)	0–24 балл (1 сұрақ 0-8)
1. Курстың теориясын білу және түсіну	Жауап барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегінде), әр тұжырым мен тұжырымның егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтиды, логикалық және дәйекті түрде құрылады, аудиториялық сабақтардың дамыған тақырыптарының мысалдарымен расталады.	Жауап барлық аса толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін қамтиды, теориялық сұрақтар иллюстрациялық материалмен расталмады. Жауапта грамматикалық және стилистикалық қателіктер бар, кейбір терминдер дұрыс қолданылмаған.	Жауап билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымайды, негізгі ережелерді жалпы келтіреді, жауаптың мазмұнында келіспеушіліктер бар кейбір сөйлемдердің логикасы мен дәйектілігі бұзылған, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтарда дайындаған мысалдарымен дәлелденбеген.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап бермеген, анықтамалар қате тұжырымдалған, сөйлейде көп қателіктер жіберілген, қорытынды дұрыс жасалмаған.	ҚР экологиялық заңнамалары.. Негізгі ұғымдарын, заңдарын білмейді; қорытынды бақылау ережелері бұзылған.
2. Тапсырманы орындауға таңдалған әдіс пен технологияны қолдану	(2 сұрақ 30-33) Тапсырманы толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін практикалық мәселелерін шешу.	(2 сұрақ 23-29) Тапсырманы ішінара орындау, практикалық міндеттерін толық шешпей қойылған сұраққа толық емес, дәлелді жауап беру; жаратылыстану бейіндегі әдеби тіл нормаларын сауатсыз пайдалану.	(2 сұрақ 23-29) Материал фрагментті түрде баяндалады, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, ҚОӘБ, экология профилі туралы теориялық білім жалпы қолданылады.	(2 сұрақ 8-16) Мақсатты шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктерді қабылдау.	(2 сұрақ 0-8) Мақсатты шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және жалпылау жасай алмау. Қорытынды бақылау талаптарына сәйкес келмейді.

3. Таңдалған әдісті бағалау және алынған нәтижені талдау, негіздеу	(3 сұрақ 30-34)	(3 сұрақ 24-30)	(1 сұрақ 23-29)	(3 сұрақ 9-17)	(3 сұрақ 0-9)
	<p>Ғылыми ережелер мен қолданылған әдістеме мен технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, әдеби тілдің нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі, негіздеу нәтижелерін графикалық деректер арқылы визуализациялау.</p>	<p>Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.</p>	<p>Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық зерттеу нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктер бар.</p>	<p>Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.</p>	<p>Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауап берілмеді, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларына сәйкес келмейді.</p>

